

Crynodeb Gweithredol o'r Asesiad Digonolrwydd Cyfleoedd Chwarae (ADCCCh) 2025 - 2028: Cyflwr chwarae yng Nghaerdydd

1. Datganiad Cryno Awdurdod Lleol

Mae Caerdydd yn falch i fod y ddinas gyntaf yn y DU i ddod yn Ddinas sy'n Dda i Blant a achredir gan UNICEF! Mae'r dynodiad hwn gan Bwyllgor UNICEF y DU yn cydnabod Caerdydd fel dinas sydd â phlant a phobl ifanc yn greiddiol iddi, lle mae eu hawliau yn cael eu parchu gan bawb. Mae ein dinas yn lle gwych i fabanod, plant a phobl ifanc gael eu magu, gydag amgylchedd sy'n hyrwyddo eu lleisiau ac yn sicrhau eu bod yn cymryd rhan weithredol wrth lunio'r penderfyniadau sy'n effeithio ar eu bywydau.

Ers integreiddio i Cymorth Cynnar, mae Gwasanaeth Chwarae Plant Caerdydd, gyda chefnogaeth Chwarae Cymru, wedi llwyddo i ailgysylltu â phartneriaid i bwysleisio pwysigrwydd chwarae, a rôl Caerdydd o ran diogelu, datblygu a hyrwyddo cyfleoedd chwarae i'n dinasyddion ieuegaf.

Er mwyn datblygu'r asesiad, hwylusodd swyddogion y Gwasanaeth Chwarae Plant bedwar gweithdy allweddol: *Poblogaeth; Lleoedd lle mae Plant yn Chwarae; Darpariaeth dan Oruchwyliaeth; a Synergedd Polisi*. Creodd y gweithdai hyn, yn seiliedig ar themâu'r templed Asesu Digonolrwydd Cyfleoedd Chwarae newydd gan Lywodraeth Cymru, lwyfan i randdeiliaid drafod profiadau chwarae a phlant, rhannu gwybodaeth, a nodi bylchau. Roedd y dull hwn yn hyrwyddo myfyrio a thrafodaeth ynghylch effaith y gwasanaeth ar chwarae ac yn gwneud yn glir rhwymedigaeth a chyfrifoldebau statudol Cyngor Caerdydd ar gyfer yr Asesiad Digonolrwydd Cyfleoedd Chwarae. Yn ogystal, cynhaliwyd a hyrwyddwyd arolwg ar-lein hefyd i'w gwblhau gan blant a darparwyr, gan dderbyn 743 o ymatebion gan blant.

Dyma'r prif ganlyniadau o'r asesiad digonolrwydd cyfleoedd chwarae (ADCCCh) a'r camau gweithredu a awgrymir i sicrhau digonolrwydd, fel y manylir yn Asesiad Digonolrwydd Chwarae Caerdydd:

- a) Mae angen canolbwyntio ar godi proffil hyfforddiant chwarae er mwyn sicrhau darpariaeth gwasanaethau, oherwydd pryderon a godwyd ynghylch recriwtio staff chwarae cymwys ledled y ddinas.
- b) Mae angen a nodwyd i gefnogi plant ag ystod o anghenion i gael mynediad at gyfleoedd chwarae ystyrlon, yn unol ag angen, ar draws y sector. O'r plant a ddywedodd wrthym fod ganddynt anabledd, roedd y 3 lle gorau i chwarae yn fy nhŷ i neu dŷ ffrind (74.2%), yn fy ngardd neu ardd ffrind (41.2%) ac mewn man chwarae gyda siglenni, sleidiau ac offer arall (27.8%). O'r plant a ddywedodd nad oedd ganddynt anabledd, y 3 lle gorau i chwarae oedd yn fy nhŷ i neu dŷ ffrind (37.5%), mewn lleoedd â llwyni, coed neu flodau (33%) ac yn fy ngardd neu ardd ffrind (26.9%).

- c) Mae angen ymdrechion pellach i gael gwybodaeth gyfredol am y cyfleoedd chwarae sydd ar gael i deuluoedd ac i fapio darpariaethau'n fwy cywir fel y gall teuluoedd ddeall yn hawdd yr hyn sy'n hygyrch yn eu cyffiniau. Yn ogystal, mae'n bwysig nodi llwybrau diogel ar gyfer cyrchu'r darpariaethau a'r mannau agored hyn.
- d) Mae angen gwneud rhagor o waith i ddatblygu ffyrdd o roi cyhoeddusrwydd i fannau diogel a lleol i chwarae, gan gynnwys presenoldeb cyfryngau cymdeithasol cryfach, i godi ymwybyddiaeth o wasanaethau chwarae plant sydd ar gael.
- e) Mae angen gwell pontio rhwng gwasanaethau sy'n gweithio gyda phlant a phobl ifanc ar wahanol oedran/cyfnodau o fywyd e.e. Chwarae Plant a Gwasanaethau Ieuencid. Yn ogystal, mae angen gwell cydweithredu rhwng gwasanaethau sy'n gweithio ar yr un pryd â'r un poblogaethau o blant agored i niwed e.e. Addysg a Gwasanaethau Plant. Gall perthynas plentyn ag oedolyn y gellir ymddiried ynddo, ymgysylltu â'r gymuned leol, a datblygu ymdeimlad o berthyn a phwrpas wasanaethu fel ffactorau amddiffynnol yn eu bywyd, gan eu diogelu rhag risgiau fel camfanteisio, fel yr amlinellir ym Mhecyn Adnoddau Trechu Camfanteisio ar Blant y Gymdeithas Llywodraeth Leol.
- f) Mae angen ymchwil pellach i ddeall argaeledd darpariaeth chwarae wedi'i staffio o fewn ac ar draws y sector. Yn '*Yr Arolwg Chwarae Mawr*' nododd y plant eu bod yn teimlo'n ddiogel yn ystod sesiynau chwarae dan oruchwyliaeth ac y gallant fynegi eu hunain yn rhydd heb fygythiad bwlio na beirniadaeth, y maent wedi'i awgrymu sy'n digwydd mewn darpariaeth chwarae heb oruchwyliaeth.
- g) Mae angen sefydlu gweithgor ar gyfer chwarae plant gyda chefnogaeth Dinas sy'n Dda i Blant, gan wahodd rhanddeiliaid allweddol i gyfrannu at, a datblygu gweledigaeth a chynllun gweithredu ar gyfer chwarae yng Nghaerdydd, gan gofleidio'r cyfrifoldeb cyffredin dros sicrhau bod y camau gweithredu a nodir yn y Cynllun Gweithredu ADCCh dilynol yn cael eu cyflawni.

2. Methodoleg

Mae'r ADCCh wedi bod yn ffordd wych o ddod â phartneriaid ynghyd i drafod cyfleoedd i blant chwarae ledled Caerdydd. Mae Caerdydd yn ffodus o gael Gwasanaeth Chwarae Plant y Cyngor, sy'n ymroddedig i hwyluso darpariaeth chwarae wedi'i staffio ar draws y ddinas ar gyfer plant a phobl ifanc, a chyfrifoldeb am hwyluso'r broses asesu.

Mae'r fethodoleg a gymhwyswyd ar gyfer Asesiad Digonolrwydd Cyfleoedd Chwarae 2025-2028 wedi'i chryfhau a'i datblygu o flynyddoedd blaenorol, gan greu proses fwy cadarn sy'n cynnwys ymgysylltu â phartneriaid mewn mwy o ehangder a dyfnder, ac yn tynnu tystiolaeth o amrywiaeth o ffynonellau. Gwnaed hyn yn bosibl, yn rhannol, drwy gefnogaeth uwch arweinwyr a chynghorwyr, a achoswyd gan newid sefydliadol. Mewn rhai mannau, mae'r newid hwn yn broses asesu ac mae methodoleg wedi arwain at anghysondeb rhwng statws COG rhai eitemau ar ADCCh 2022-25 ac ADCCh 2025-28. Mae hyn yn adlewyrchu'r safbwynt mwy strategol a chyfannol a gymerwyd wrth bennu statws COG pob eitem ar gyfer 2025-28, ac anghenion newidiol y boblogaeth.

Mae'r asesiad wedi galluogi gwerthusiad beirniadol o'r ddarpariaeth o gyfleoedd chwarae ar draws holl gyfarwyddiaethau awdurdodau lleol, yn ogystal â gwasanaethau a gynigir gan bartneriaid y Cynghorau. Mae'r asesiad wedi nodi bylchau yn y ddarpariaeth, cyfleoedd

newydd, ac wedi darparu gwybodaeth am feysydd i'w gwella yn ogystal ag enghreifftiau o arfer da.

Gwnaed y camau canlynol i gwblhau'r asesiad:

Y Lansiad

I lansio'r Digonolrwydd Cyfleoedd Chwarae, gwahoddwyd rhanddeiliaid allweddol i fynychu digwyddiad a hwyluswyd gan Chwarae Cymru. Nod y digwyddiad oedd ailgysylltu ag unigolion allweddol a rhannu prif egwyddorion yr Asesiad Digonolrwydd Cyfleoedd Chwarae, gan bwysleisio dyletswydd yr awdurdod lleol i gynnig cyfleoedd chwarae ystyrlon yng Nghaerdydd. Y nod oedd i bawb gydnabod sut y gall eu maes arbenigedd ddylanwadu a chefnogi datblygiad dinas sy'n dda i chwarae.

Amrywiaeth eang o bartneriaid sy'n ymwneud â'r broses asesu, gan gynnwys: Aelodau'r Cabinet, Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro, Prifysgol Metropolitan Caerdydd, Cyngor Trydydd Sector Caerdydd, Gwasanaeth Ieuencid Caerdydd, Dinas sy'n Dda i Blant, Gwasanaethau Plant, Penaethiaid, Tai a Chymunedau, Cynhwysiant (Addysg), Llyfrgelloedd, Menter Caerdydd, Adfywio Cymdogaethau, Parciau, Cynllunio, Iechyd y Cyhoedd, Cartrefi Plant Preswyl, SAFE, Seren yn y Gymuned, Chwaraeon Cymru, Trafnidiaeth ac Amgylchedd.

Gweithdai

Yn dilyn y digwyddiad i randdeiliaid, datblygwyd gweithdai thematig yn seiliedig ar y mecanwaith adrodd newydd ar gyfer Llywodraeth Cymru. Roedd y gweithdai yn gyfle i bobl gymryd rhan yn bersonol, a meithrin perthnasoedd cadarnhaol gyda phartneriaid mewnol ac allanol. Roedd y gweithdai yn canolbwyntio ar bedwar maes; poblogaeth, mannau lle mae plant yn chwarae, darpariaeth dan oruchwyliaeth a synergedd polisi. Fe'u cynlluniwyd o amgylch y materion a amlinellir yn y ddogfennaeth polisi [Cymru: gwlad sy'n dda i chwarae](#). Y pwrpas oedd dod â rhanddeiliaid allweddol ynghyd i rannu gwybodaeth am eu gwasanaethau, cael gwell dealltwriaeth o bartneriaid posibl ar gyfer ymgysylltu, ac archwilio cyfleoedd cydweithio ar gyfer yr Asesiad a Chynllun Gweithredu Digonolrwydd Cyfleoedd Chwarae. Yn ogystal, helpodd hyn i nodi partneriaid allweddol i gefnogi'r Grŵp Gweithredu ADCCh, a fydd yn gyfrifol ac yn atebol am nodi a monitro'r cynllun gweithredu.

Ceisiadau ysgrifenedig y gofynnir amdanynt

Ar ôl y gweithdai thematig, estynnodd Gwasanaeth Chwarae Plant y Cyngor at bartneriaid, gan roi templed iddynt a oedd yn amlygu meini prawf sy'n berthnasol i'w meysydd gwasanaeth neu arbenigedd, iddynt eu cwblhau o fewn terfyn amser penodol. Roedd hyn yn helpu i nodi pa feini prawf oedd yn cael eu bodloni a phenderfynu ar y statws COG priodol. Ar ôl derbyn y wybodaeth hon, lluniodd Gwasanaeth Chwarae Plant Caerdydd yr Asesiad Digonolrwydd Cyfleoedd Chwarae ac adroddiad i gyd-fynd â chabinet y Cyngor i'w gymeradwyo a'i gyhoeddi.

Yr Arolwg Chwarae Mawr

Mae Chwarae Cymru wedi llunio *Arolwg Chwarae Mawr* i ddysgu meddyliau plant a phobl ifanc am eu cyfleoedd i chwarae. Bwriad yr arolwg oedd darlunio darlun o chwarae ar lefel genedlaethol. Gyda chymorth gan y ddwy Ganolfan Ymchwil Caerdydd, roeddem yn gallu ymgynghori yn ddigidol, gan ddefnyddio llwyfannau cyfryngau cymdeithasol ac yn uniongyrchol, trwy weithdai ymgynghori. Llwyddodd Gwasanaeth Chwarae Plant Caerdydd i ddod ag ymgynghoriad yn fyw, gan gyflwyno sesiynau ymgynghori chwareus gydag ysgolion a chlybiau ar ôl ysgol ledled Caerdydd. Gwahoddwyd darparwyr chwarae i gymryd rhan mewn

arolwg ar-lein a chafwyd cyfanswm o 743 o ymatebwyr. Ar ben hynny, trwy gymorth Dinas sy'n Dda i Blant roeddem yn gallu defnyddio canlyniadau eu hymgyngoriad â phlant a phobl ifanc fel rhan o adolygiad y Cynllun Datblygu Lleol, cyfanswm o 719 o ymatebion.

3. Sut mae ymgysylltu â phlant a theuluoedd wedi llywio'r Asesiad Digonolrwydd Cyfleoedd Chwarae

Mae'r Gwasanaethau Chwarae Plant yn cynnal yr *Arolwg Chwarae Mawr* ar-lein cenedlaethol gyda chymorth Canolfan Ymchwil Caerdydd. Roedd yr arolwg ar gael ar-lein ac ar bapur, am bedair wythnos o 14 Hydref i 10 Tachwedd 2024. Y nod oedd cyrraedd cymaint o blant a phobl ifanc â phosibl. Casglodd yr arolwg wybodaeth am y cyfleoedd a gafodd plant a phobl ifanc i gael mynediad i chwarae a chwarae allan a chasglu eu barn ar gyflwr chwarae yn lleol.

Er mwyn sicrhau bod ymgynghoriad ar gael i bawb, gwnaethom y canlynol:

- Hyrwyddo'r *Arolwg Chwarae Mawr* Cafodd drwy gyfres o negeseuon wedi'u trefnu o brif dudalen Facebook Cyngor Caerdydd, a rannwyd gan y Gwasanaethau Chwarae Plant a thrwy dudalennau Facebook Cymorth Cynnar ehangach.
- Gwnaeth tîm o 18 o weithwyr chwarae gysylltu â staff ysgolion ledled Caerdydd i gynnal 18 gweithdy gyda dosbarthiadau Blwyddyn 2 a Blwyddyn 5. Hwyluswyd 3 sesiwn Gymraeg arall gyda chymorth y Clwb Carco a chynhaliwyd sesiwn gyda chymorth Dechrau'n Deg Shirenewton gyda'r gymuned Sipsiwn Romani a Theithwyr. Derbyniodd Gwasanaeth Chwarae Plant Caerdydd hyfforddiant ar ymgynghori i wella ymgysylltiad gan ddefnyddio eu sgiliau a'u gwybodaeth chwarae presennol. Roedd hyn yn galluogi'r tîm i ddeall beth sy'n bwysig i blant a phobl ifanc sy'n byw ac yn chwarae yng Nghaerdydd. Fe'u cefnogwyd hefyd gan Chwarae Cymru a'u papurau ymchwil ar gyfranogiad effeithiol ac ymgynghori â phlant a phobl ifanc.
- Defnyddiodd y tîm Chwarae Plant sesiynau cymunedol i gynyddu cyfranogiad drwy 11 sesiwn chwarae arall, ynghyd â sesiynau dros dro hanner tymor. Ym mhob un o'r rhain, gweithiodd y tîm yn uniongyrchol gyda'r plant a'u cefnogi i gwblhau arolwg. Roedd hyn hefyd yn gyfle i'r tîm gael ymatebion ar lafar.
- Dosbarthwyd yr Arolwg Chwarae Mawr o fewn y rhwydwaith Chwarae ehangach i gael cyrhaeddiad ledled Caerdydd ac i sicrhau cysylltiad â grwpiau penodol (e.e. cymunedau LHDTTC+, a Sipsiwn/Romani/Teithwyr).
- Cafodd clybiau ar ôl ysgol a phlant sy'n mynychu Canolfan Adnoddau Arbenigol ar gyfer disgyblion ag Anghenion Dysgu Cymhleth hefyd y cyfle i gymryd rhan yn yr arolwg trwy gopïau papur.

I gyd, fe wnaeth yr *Arolwg Chwarae Mawr Plant* ennyn dros 743 o ymatebion, o'i gymharu â'r 416 o ymatebion a dderbyniwyd ar gyfer y cyfnod 2022-2025, gan adlewyrchu cynnydd o 75% ers y blynyddoedd blaenorol.

Bydd yr ymatebion yn cael eu dadansoddi gan y Gweithgor Asesu Digonolrwydd Cyfleoedd Chwarae. Bydd y canfyddiadau'n cael eu hadolygu a'u defnyddio i lywio gwelliannau, a fydd yn cael eu hymgorffori yng Nghynllun Gweithredu ADCCCh ar gyfer Cyngor Caerdydd a'i bartneriaid i'w gweithredu fel rhan o'r rhwymedigaeth statudol.

4. Gwneud y mwyaf o adnoddau

Mae Cyngor Caerdydd yn cynnal cyllideb graidd sy'n ymroddedig i'r Gwasanaeth Chwarae Plant ac i roi a datblygu cyfleoedd chwarae ar gyfer y plant sydd â'r angen mwyaf. Mae cyllidebau eraill y cyngor hefyd yn cyfrannu at gefnogaeth uniongyrchol neu anuniongyrchol cyfleoedd chwarae, fel y gyllideb ar gyfer Parciau a Hamdden, neu'r Gwasanaethau Ieuencid.

Yn ogystal, defnyddir nifer o grantiau Llywodraeth Cymru i ddarparu a gwella cyfleoedd chwarae i fabanod, plant a phobl ifanc drwy wasanaethau Cymorth Cynnar y Cyngor neu fe'u defnyddir i gefnogi sefydliadau eraill ar draws y sector gofal plant a chwarae i roi cyfleoedd trwy brosesau ymgeisio am grant penodol.

Beth sydd wedi newid?

Roedd yr ADCCh 2025 - 2028 diweddaraf yn nodi sut mae gwahanol gyfarwyddiaethau a phenderfyniadau'r Cyngor gan asiantaethau partner yn dylanwadu ar gyfleoedd chwarae ac yn eu siapio. Fel Dinas sy'n Dda i Blant, mae rhanddeiliaid o grwpiau mewnol ac allanol yn gweithio tuag at greu dinas hygrych, ddiogel a phleserus i blant gael eu magu ynddi a'i harchwilio. Cynhaliwyd gweithdai thematig i ddysgu sut mae gwahanol wasanaethau'n defnyddio eu hadnoddau i hyrwyddo, datblygu a chydabod pwysigrwydd chwarae.

Datblygiad nodedig yw integreiddio'r Gwasanaeth Chwarae Plant i fframwaith Cymorth Cynnar y Cyngor, gan sefydlu system gymorth gynhwysfawr ar gyfer babanod, plant a phobl ifanc o'r cyfnod cyn geni hyd at 18 oed. Daeth y newidiadau hyn â chymorth reoli a chydabyddiaeth o werth chwarae i blant, gan wella perthnasoedd ac uno gwasanaethau, i wella'r ddarpariaeth. Mae'r newid hwn a'r ADCCh wedi helpu'r Gwasanaeth Chwarae Plant i ehangu prosiectau a chryfhau darpariaeth y trydydd sector i gynyddu cyfleoedd chwarae i fabanod, plant a phobl ifanc.

Ers yr ADCCh diwethaf yn 2022 - 2025, mae Cyngor Caerdydd a'i bartneriaid wedi eirioli dros Bolisi Chwarae ar wahân yn y Cynllun Datblygu Lleol i wreiddio cyfleoedd ymhellach i blant a'r Hawl i Chwarae. Mae chwarae diogel ac ysgogol yn hanfodol i iechyd meddwl a chorfforol plant a phobl ifanc. Nid dim ond gweithgaredd ydyw sydd wedi'i gyfyngu i feysydd chwarae ac ardaloedd chwarae ond mae'n rhywbeth y gellir ei wneud ym mhob agwedd ar fywyd plentyn, mewn amrywiaeth eang o leoliadau ac amgylcheddau. Mae cyrchu amrywiaeth o gyfleoedd ar gyfer chwarae a gallu bod yn annibynnol symudol yn eu cymdogaeth, yn bwysig i les a datblygiad plant a phobl ifanc.

Sut mae Rhaglenni Llywodraeth Cymru wedi cael eu defnyddio'n lleol

Arian Rhaglen Gwaith Chwarae:

Nod y rhaglen hon yw cynorthwyo darparwyr chwarae i gynnal cynaliadwyedd eu prosiectau chwarae. Mae'r canlynol wedi bod yn bartneriaid ers 2022: Clwb Carco - Gofal Chwarae; Seren yn y Gymuned – chwarae mynediad agored, Menter Caerdydd Bwrlwm – chwarae mynediad agored; Canolfan Datblygu Cymunedol De Glan-yr-afon – chwarae mynediad agored; Canolfan Blant Trelái a Chaerau – aros a chwarae; Bwrdd Partneriaeth Dysgu – chwarae mynediad agored; Ysgol Arbennig Tŷ Gwyn - Gofal chwarae, Dros gyfnod o dair

blynedd, mae Gwaith Chwarae wedi ariannu cyfanswm o 1,124 sesiwn dros 36 wythnos o wyliau ysgol.

Strydoedd Chwarae:

Mae Gwasanaethau Chwarae Caerdydd yn cefnogi chwarae plant yn eu cymdogaethau eu hunain drwy'r fenter Strydoedd Chwarae. Dros gyfnod o dair blynedd, mae 18 o strydoedd wedi cymryd rhan yn y prosiect hwn, lle mae'r strydoedd wedi cau traffig drwedd i greu amgylchedd diogel i blant chwarae. Mae'r fenter hon yn galluogi plant i gymryd rhan mewn gweithgareddau corfforol, dysgu sgiliau newydd fel beicio, a magu hyder mewn chwarae yn yr awyr agored. Ar ben hynny, mae'n annog perthnasoedd ymhlith cymdigion ac yn cryfhau cysylltiadau cymunedol. Mae prosiect Strydoedd Chwarae hygyrch sydd wedi'i hyrwyddo'n dda yng Nghaerdydd, ffordd o drefnu cau ffyrdd dros dro, i gefnogi mwy o blant i chwarae y tu allan i'w cartrefi. Mae Chwarae Plant Caerdydd yn cefnogi Strydoedd Chwarae dan arweiniad preswylwyr, y mae Chwarae Cymru'n dweud sy'n gwella iechyd a lles plant a theuluoedd, yn lleihau unigedd cymdeithasol i breswylwyr hŷn, yn galluogi gweithgarwch cymunedol ac yn datblygu cymdogaethau mwy cydlynol a chydlynol. Mae'r math hwn o ryngweithio cymdeithasol, chwarae rhwng cenedlaethau a chydlyniant cymunedol yn ffactorau amddiffynnol wrth gadw plant yn ddiogel rhag niwed.

Dyfyniadau gan gyfranogwyr Stryd Chwarae.

"Dwi'n dwli chwarae ar y stryd achos bod pawb yn gallu chwarae gyda'r rhaffau sgipio a dwi'n gallu reidio fy sgwter neu fy meic yn fy stryd heb boeni"
Bobby 8 oed."

"Mae chwarae ar y stryd wedi helpu i ddatblygu ysbryd y gymuned. Mae'n hyfryd gweld pawb allan ar y Stryd yn sgwrsio ac yn cael siocled poeth."

"Mae'r plant wrth eu boddau yn chwarae ar y stryd ac maen nhw mor hapus pan maen nhw'n chwarae gyda'i gilydd y tu allan i'w tai"

"Mae chwarae ar y stryd yn wych ar gyfer ysbryd cymunedol. Mae croeso i bawb ac mae'n hyfryd bod pawb allan yn yr awyr agored yn sgwrsio."

Cabanau Chwarae:

Mae'r fenter Cwt Chwarae wedi sefydlu cyfanswm o 16 o gytiau, gyda 7 ar dir ysgol, 1 mewn meithrinfa, 4 ar dir cymunedol, 3 yn gysylltiedig â sefydliadau cymunedol, ac 1 mewn llety dros dro i deuluoedd. Mae'r cytiau hyn yn cynnwys rhannau rhydd yn bennaf sy'n ysgogi dychymyg plant, gan eu galluogi i gymryd rhan mewn chwarae sy'n gwbl hunangyfeiriedig ac yn gynhenid gymhellol. Mae'r plant yn aml yn cymryd rhan mewn gweithgareddau fel adeiladu llochesau, adeiladu certiau, a gwneud defnydd helaeth o'r adnoddau sydd ar gael.

Dyfyniadau gan gyfranogwyr Cwt Chwarae:

"Mae ein cwt chwarae wedi mynd a chwarae a chyfle i lefel newydd gan ein galluogi i gael rhannau rhydd mwy o faint a chwarae gyda mwy o risg ac mae'r plant wrth eu boddau"

"O linellau Slac i ryfeloedd Den, mae'r sesiynau'n cyfoethogi'r plentyn sy'n chwarae ac yn ei alluogi i chwarae pan mae eisiau ar ei delerau ei hun. Rydyn ni'n defnyddio'r cwt yn ystod yr ysgol, ar ôl ysgol, digwyddiadau cymunedol ac yn ystod gwyliau".

5. Monitro

Mae cyfrifoldeb strategol ar gyfer Chwarae yn cael ei arwain gan yr Aelod Cabinet dros Drechu Tlodi a Chefnogi Pobl Ifanc, gyda chefnogaeth draws-bortffolio gan Aelodau'r Cabinet dros Wasanaethau Plant, a Diwylliant, Chwaraeon a Pharciau. Ar lefel weithredol, mae'r ADCCh yn cael ei oruchwylio gan y Rheolwr Gweithredol ar gyfer Cymorth Cynnar yn y Gyfarwyddiaeth Gwasanaethau Plant ac mae'n cael ei hwyluso gan Wasanaeth Chwarae Plant y Cyngor.

Gyda chefnogaeth Llywodraeth Cymru a Chwarae Cymru, mae Rheolwr Datblygu Chwarae a Rhianta Cyngor Caerdydd wedi sicrhau cynrychiolaeth, ar y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol, ochr yn ochr â chynrychiolaeth o Fro Morgannwg. Mae hyn yn caniatáu i Gaerdydd ddylanwadu ar faterion sy'n gysylltiedig â chwarae ar lefel strategol ac yn rhoi cyfle i adrodd yn flynyddol ar yr Asesiad Digonolrwydd Cyfleoedd Chwarae a'r Cynllun Gweithredu.

Ar ben hynny, gyda chefnogaeth Polisi Corfforaethol, cynhyrchwyd papur yn amlinellu'r Ddyletswydd Digonolrwydd Cyfleoedd Chwarae gydag argymhellion i Fwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Caerdydd eu hystyried. Cytunodd y Bwrdd ar argymhellion i dderbyn canfyddiadau Asesiad Digonolrwydd Cyfleoedd Chwarae 2025 a Chynllun Gweithredu Chwarae ADCCh, a ddatblygwyd ar ôl hynny. Wrth symud ymlaen, bydd adroddiad blynyddol yn tynnu sylw at ddatblygiadau, cyflawniadau a heriau sylweddol, ynghyd â'r Cynllun Gweithredu ADCCh wedi'i ddiweddarau.

Bydd Cynllun Gweithredu Digonolrwydd Cyfleoedd Chwarae 2025/26 yn canolbwyntio ar fynd i'r afael â'r blaenoriaethau a'r meysydd a nodwyd i'w gwella o'r asesiad, gyda'r nod o wella darpariaethau cyfredol a mynd i'r afael â bylchau. Cam cychwynnol fydd ymgynnull rhanddeiliaid allweddol i ffurfio gweithgor Asesiad Digonolrwydd Cyfleoedd Chwarae sy'n gyfrifol am yr ADCCh a Chynllun Gweithredu ADCCh, i gytuno ar drefniadau llywodraethu a chylch gorchwyl. Nod y Gweithgor Digonolrwydd Cyfleoedd Chwarae fydd adolygu a chytuno ar y blaenoriaethau a nodwyd yn yr ADCCh, y bylchau yn y ddarpariaeth, a'r camau dilynol sydd eu hangen a phwy sy'n gyfrifol am fynd i'r afael â'r blaenoriaethau hyn.

Mae Cyngor Caerdydd a'i bartneriaid wedi eirioli dros Bolisi Chwarae ar wahân yn y CDLI i wreiddio cyfleoedd ymhellach a'r Hawl i Chwarae. Caerdydd yw'r ddinas gyntaf yn y DU i gael ei hadnabod fel dinas sy'n dda i blant UNICEF: dinas â phlant a phobl ifanc yn greiddiol iddi, lle mae hawliau plant a phobl ifanc yn cael eu parchu gan bawb, lle gwyd i gael eich magu. Fel rhan o ddull cyffredinol Dinas sy'n Dda i Blant y Cyngor, nodir cynllunio a dylunio trefol fel maes blaenoriaeth sy'n addas i blant ac mae'r polisi hwn yn ceisio ymgorffori'r dull hwn yn y cynllun i greu mannau agored sy'n dda i chwarae.

Bydd rhagor o fanylion am weithredu'r polisi hwn yn cael eu hamlinellu yn y Canllawiau Cynllunio Atodol (CCA) Chwarae. Bydd y canllawiau hyn yn ategu'r CCA Mannau Agored a byddant yn seiliedig ar yr Adolygiad Gweinidogol o Chwarae ac Asesiad Digonolrwydd Cyfleoedd Chwarae (ADCCh) Caerdydd. Ei nod yw tynnu sylw at bwysigrwydd ymgorffori cyfleoedd chwarae mewn amgylcheddau trefol i gefnogi datblygiad corfforol, meddyliol, cymdeithasol ac emosiynol plant.

Trwy alinio'r CCA Chwarae gyda'r Adolygiad Gweinidogol o Chwarae ac ADCh, gall Caerdydd sicrhau ymagwedd gynhwysfawr a chydlynus o wella cyfleoedd chwarae ledled y ddinas, gan gefnogi gweledigaeth Caerdydd sy'n dda i blant lle mae hawliau plant i chwarae yn cael eu gwireddu'n llawn. Bydd y canllawiau hyn yn sicrhau dull cynhwysfawr a chydlynol o wella cyfleoedd chwarae ledled y ddinas mewn datblygiadau newydd. Bydd y CCA manwl hwn yn cael ei baratoi ar ôl mabwysiadu'r cynllun yn 2026.

6. I Gloi

Mae'r Asesiad Digonolrwydd Cyfleoedd Chwarae hwn a gynhaliwyd gyda phartneriaid, teuluoedd a phlant, yn amlygu llawer o agweddau cadarnhaol ac yn dangos bod cyfleoedd sylweddol i fabanod, plant a phobl ifanc yng Nghaerdydd gymryd rhan mewn chwarae ledled y ddinas. O'i gymharu ag Asesiadau blaenorol, mae lefel yr ymgysylltiad â phlant wedi cynyddu o 416 i 743 o ymatebion a chynnydd o 75%. Er gwaethaf hyn, cydnabyddir bod meysydd i'w gwella o hyd, cyfleoedd ar gyfer twf a/neu ddatblygiad, y bydd angen mynd i'r afael â hwy wrth symud ymlaen.

Mae Cyngor Caerdydd wedi gwneud cynnydd da wrth ymateb i'r ddyletswydd, gan ddiogelu Gwasanaeth Chwarae'r Cyngor a sicrhau bod digon o gyfleoedd chwarae o fewn cymunedau lleol ac i'r plant mwyaf agored i niwed.

Gwnaed cynnydd da o ran gweithredu trefniadau llywodraethu priodol sydd ar waith a sicrhau bod Chwarae Plant yn uchel ar agenda'r Cyngor, gan gynnwys ei Gabinet, a'r Pwyllgor Craffu Plant a Phobl Ifanc. Sicrhawyd ymrwymiad hefyd gan y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus i dderbyn copi o'r ADCCh a'r wybodaeth ddiweddaraf am gynnydd y Cynllun Gweithredu.

Mae Caerdydd wedi cyrraedd sawl carreg filltir, fel cael statws Dinas sy'n Dda i Blant UNICEF. Mae'r Tîm Dinas sy'n Dda i Blant a'r Adran Parciau a Chynllunio hefyd wedi cydweithredu i greu Polisi Chwarae Cynllun Datblygu Lleol newydd (CDLI). Disgwylir i'r CDLI Newydd gael ei adolygu gan y Cabinet a'r Cyngor ym mis Ionawr 2025, gyda chynlluniau ar gyfer cyfnod ymgynghori wyth wythnos yn dechrau ym mis Chwefror 2025.

Bydd sefydlu ac ymgysylltu Gweithgor Asesu Digonolrwydd Cyfleoedd Chwarae newydd, gydag atebolrwydd am symud yr ADCCh ymlaen, yn sicrhau bod pwysigrwydd chwarae yn cael ei gydnabod a'i gynnal o fewn cyfarwyddiaethau eraill y Cyngor ac ar draws partneriaid, lle mae polisïau a gweithredoedd yn effeithio ar allu plant i gael mynediad rhydd i gyfleoedd chwarae.

7. Dadansoddiad thema

Poblogaeth:

Mater A: Nifer y plant mewn perthynas â phob ystod oedran o fewn ei faes

Mater B: Anghenion plant o wahanol ddiwylliannau a chefnidiroedd yn ei faes

Mater Dd: P'un a oes tâl am ddarpariaeth chwarae a lle codir tâl

Beth ddywedodd y plant wrthym:

- Datgelodd 'Yr Arolwg Chwarae Mawr' fod 267 allan o 624 wedi nodi sbwriel a baw cŵn fel rhywbeth sydd ddim yn dda am eu mannau awyr agored.
- Roedd 97 allan o 634 o'r ymatebwyr (13.3%) yn ystyried eu hunain yn berson ag anabledd
- O'r plant a ymatebodd i'r holiadur, roedd 71.2% yn 5-11 oed ac roedd 28.8% yn 12-16+ oed.
- O'r plant a ddywedodd wrthym fod ganddynt anabledd, dywedodd 49% eu bod yn cael chwarae allan heb oedolyn, o'i gymharu â 55.7% o blant na ddywedodd fod ganddynt anabledd.

Cryfderau

- Roedd cynnydd o 75% yn yr ymatebion i'r Arolwg Chwarae Mawr ledled y ddinas o'r 416 o ymatebion a dderbyniwyd yn 2022-2025 a chanlyniadau'r ymgynghoriad diweddar wedi denu 743 o ymatebwyr.
- Mae cymorth eisoes wedi'i ariannu gan grant i roi cyfleoedd Cymraeg gan sefydliadau'r trydydd sector, drwy Gyngor Caerdydd.
- Yr ymgysylltiad a dderbyniwyd gan blant 5-16+ oed.

Gwendidau

- Mae angen wedi'i nodi i gefnogi plant ag ystod o anghenion i gael mynediad at gyfleoedd chwarae ystyrlon

Cyfleoedd

- Mae cyfleoedd ar gyfer cydweithio a sianelu adnoddau yn well.

Bygythiadau

- Cynaliadwyedd gwasanaethau sy'n dibynnu ar gyllid grant byrdymor.

Lleoedd lle mae plant yn chwarae:

Mater C: Y gofod lle gall plant chwarae, gan gynnwys mannau agored, ac unrhyw le arall

Mater Dd: Mesurau traffig a ddefnyddir i hyrwyddo mynediad i chwarae

Mater Ff: I ba raddau y mae polisïau addysg a chynllunio datblygu lleol yn ystyried yr angen i wella cyfleoedd chwarae i blant

Beth ddywedodd y plant wrthym:

- Datgelodd 'Yr Arolwg Chwarae Mawr' fod 267 allan o 624 wedi nodi sbwriel a baw cŵn fel rhywbeth sydd ddim yn dda am eu mannau awyr agored.
- Nid oes digon o offer addas ar gyfer plant o oedran neu alluoedd cymysg e.e. plant ag anghenion hygyrchedd neu sensitifrwydd synhwyraidd.
- Mae toiledau hygyrch mewn parciau a lleoliadau chwarae yn aml yn brin.
- O'r plant a ddywedodd wrthym fod ganddynt anabledd, roedd y 3 lle gorau i chwarae yn fy nhŷ i neu dŷ ffrind (74.2%), yn fy ngardd neu ardd ffrind (41.2%) ac mewn man chwarae gyda siglenni, sleidiau ac offer arall (27.8%). O'r plant a ddywedodd nad oedd ganddynt anabledd, y 3 lle gorau i chwarae oedd yn fy nhŷ i neu dŷ ffrind (37.5%), mewn lleoedd â llwyni, coed neu flodau (33%) ac yn fy ngardd neu ardd ffrind (26.9%)

Cyfeirir ato o'r arolwg; "Nid oes unrhyw beth ar gyfer rhywun sydd â'm hanghenion." "Dim lle gallaf fynd yn annibynnol"

Cryfderau

- Mesurau arafu traffig, strydoedd ysgol, strydoedd chwarae
- Mae gan Wasanaeth Chwarae Plant Caerdydd sesiynau chwarae rheolaidd â staff drwy gydol y flwyddyn, sydd am ddim i'w defnyddio.
- Datblygu strategaeth adolygu a chwarae Cynllun Datblygu Lleol ar gyfer cynllunio
- Ystod eang o fannau agored / gwyrdd sydd am ddim i'w cyrraedd ar draws y ddinas.

Gwendidau

- Nid oes gan bob cymuned ledled Caerdydd fynediad at ddarpariaeth chwarae dan oruchwyliaeth ddiogel.
- Mannau chwarae agored nad ydynt yn cael eu hasesu ar hyn o bryd ar gyfer gwerth chwarae gan y Gwasanaeth Parciau.

Cyfleoedd

- Mae tîm Parciau'r Cyngor wedi gofyn am hyfforddiant chwarae yn dilyn ymgynghori a chymryd rhan mewn digwyddiadau rhanddeiliaid.

Bygythiadau

- Yr effaith ar gapasiti ac adnoddau parhaus.
- Recriwtio staff chwarae â chymwysterau addas i gefnogi darpariaeth chwarae gofrestredig.

Darpariaeth â goruchwyliaeth:

Mater Ch: Darpariaeth chwarae dan oruchwyliaeth

Mater E: Hyfforddi a Datblygu'r Gweithlu Gwaith Chwarae

Beth ddywedodd y plant wrthym:

- Nododd y plant a gymerodd ran yn sesiynau chwarae â staff y Cyngor eu bod hefyd yn mynychu darpariaethau chwarae eraill. Yn ogystal, sonion nhw fod plant hŷn yn aml yn mynd i ganolfannau ieuenctid, sy'n cynnig sesiynau wythnosol gyda gweithgareddau amrywiol fel coginio, crefftiau a theithiau. Mae plant hefyd yn ymuno â thimau chwaraeon pan fydd staff yn eu harwyddo.
- Mae plant yn dweud eu bod yn teimlo'n ddiogel mewn sesiynau chwarae dan oruchwyliaeth, ac maen nhw'n teimlo y gallan nhw fod yn nhw eu hunain heb y bwlio a'r feirniadaeth y gallen nhw eu cael mewn darpariaeth chwarae heb oruchwyliaeth.

Dyfyniad gan blant fel a ganlyn: - 'Ydyn ni (gweithiwr chwarae) yn cael ein talu am yr hyn rydyn ni'n ei wneud, hoffwn wneud hyn pan fyddaf yn tyfu i fyny.'

Cryfderau

- Mae'r Gwasanaeth Chwarae Plant a sefydliadau'r trydydd sector yn darparu nifer o ddarpariaethau chwarae, y mae llawer ohonynt yn cael eu hariannu gan Playworks.
- Mae tîm Canolfan Achredu a Datblygu'r Gweithlu Cymorth Cynnar y Cyngor yn cefnogi hyfforddiant cyfreithiol a rheoleiddiol yn ogystal â datblygiad proffesiynol parhaus ehangach
- Mae cyfleoedd chwarae Dechrau'n Deg i blant dan 4 oed a ddarperir o ansawdd uchel ac am ddim ar y pwynt mynediad.
- Mae sefydliadau'r trydydd sector yn cyfrannu at y cyfleoedd chwarae ehangach sydd ar gael i blant a phobl ifanc
- Mae gan Gaerdydd wasanaeth chwarae wedi'i ariannu gan gyllideb graidd Cyngor Caerdydd.
- Mae cynnig cynhwysol ar gael i blant ag anghenion cymorth uwch.

Gwendidau

- Mae tystiolaeth i awgrymu gallu i gyflawni'n gyson ar draws y ddinas
- Recriwtio staff sydd â phrofiad o ddatblygu chwarae a phlant ag anghenion cymhleth sydd ar gael i gynnig cyfleoedd chwarae yn ystod gwyliau'r ysgol.

Cyfleoedd

- Y cyfle i uwchsgilio gweithlu'r Blynnyddoedd Cynnar ehangach mewn datblygiad chwarae plant
- Codi proffil Gwasanaeth Chwarae Plant Caerdydd a pha wasanaethau y mae'n eu darparu
- Y cyfle i barhau i ddatblygu Cytiau Chwarae / Strydoedd Chwarae.

Bygythiadau • Recriwtio staff chwarae cymwys priodol, gan gynnwys staff sy'n addas i gefnogi plant yn y cynnig chwarae cynhwysol.
Synergedd polisi, ymgysylltu, eiriolaeth a gwybodaeth: Mater Dd: Mesurau a ddefnyddir i hyrwyddo mynediad i chwarae, gan gynnwys rhoi gwybodaeth, cyhoeddusrwydd a digwyddiadau Mater E: Cyfleoedd hyfforddi ar gyfer y gweithlu chwarae Mater F: Lefel yr ymgysylltu a chyfranogiad cymunedol Mater Ff: I ba raddau y mae polisïau eraill awdurdod lleol yn ystyried yr angen i wella cyfleoedd chwarae i blant
Beth ddywedodd y plant wrthym: • Mae angen i ni wneud mwy ynghylch hysbysebu'r hyn sydd ar gael, gan ddefnyddio llwyfannau cyfryngau cymdeithasol y maent yn eu defnyddio, fel Instagram / snapchat ac ati, efallai fideos o sesiynau neu fideos byw.
Cryfderau • Hwyluso a chefnogi digwyddiadau Cyngor Caerdydd fel Diwrnod Chwarae Cenedlaethol, digwyddiadau Dechrau'n Deg. • Datblygu trefniadau llywodraethu newydd ar gyfer y Gweithgor Asesu Digonolrwydd Cyfleoedd Chwarae. • Adolygiad y Cynllun Datblygu Lleol ac mae'n bwriadu datblygu Polisi Chwarae ar gyfer y Gyfarwyddiaeth Gynllunio, mewn partneriaeth â Dinas sy'n Dda i Blant.
Gwendidau • Y presenoldeb cyfryngau cymdeithasol cyfyngedig ar lwyfannau y mae plant a theuluoedd yn eu defnyddio, gan eiriol dros chwarae.
Cyfleoedd • Datblygu trefniadau llywodraethu newydd ar gyfer y Gweithgor Asesu Digonolrwydd Cyfleoedd Chwarae. • Datblygu gwefan newydd Gwasanaeth Chwarae Plant Caerdydd. • Y nod yw gwella proffil cyfryngau cymdeithasol Gwasanaethau Chwarae Plant Caerdydd. • Y cyfle i barhau i feithrin perthynas waith gref gyda rhanddeiliaid allweddol drwy ddatblygu'r Gweithgor Asesu Digonolrwydd Cyfleoedd Chwarae.
Bygythiadau • Effaith priodoli staff ar berthnasoedd mewnol ac allanol a ddatblygwyd o fewn cylch Asesu Digonolrwydd Cyfleoedd Chwarae 3 blynedd. • Yr effaith ar gapasiti ac adnoddau parhaus.